

PATVIRTINTA
Marijampolės Rimanto Stankevičiaus
pagrindinės mokyklos direktoriaus pavaduotojo ugdymui,
laikinai atliekančio direktoriaus pareigines funkcijas
2021 m. spalio 14 d. įsakymu Nr. V-59 (1.4.)

MOKINIŲ PASIEKIMŲ IR PAŽANGOS VERTINIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja Marijampolės Rimanto Stankevičiaus progimnazijos (toliau – Progimnazija) 1-8 klasių mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo tikslą ir uždavinius, vertinimo principus ir nuostatas, vertinimo planavimą ugdymo procese ir baigus programą, vertinimo fiksavimą, tėvų (globėjų, rūpintojų) informavimą.

2. Aprašas parengtas vadovaujantis Pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. V-1309 „Dėl Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų aprašo patvirtinimo“, Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. ISAK-2433 „Dėl Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“), Bendraisiais ugdymo planais, Nuosekliojo mokymosi pagal bendrojo ugdymo programas tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. ISAK-556 „Dėl nuosekliojo mokymosi pagal bendrojo ugdymo programas tvarkos aprašo patvirtinimo“, progimnazijos susitarimais.

3. Apraše vartojamos sąvokos:

Vertinimas – nuolatinis informacijos apie mokinių mokymosi pažangą ir pasiekimus kaupimo, interpretavimo ir apibendrinimo procesas.

Įvertinimas – vertinimo proceso rezultatas, konkretus sprendimas apie mokinio pasiekimus ir padarytą pažangą.

Įsivertinimas (refleksija) – paties mokinio daromi sprendimai apie daromą pažangą bei pasiekimus.

Vertinimo informacija – įvairiais būdais iš įvairių šaltinių surinkta informacija apie mokinio mokymosi patirtį, jo pasiekimus ir daromą pažangą (žinias ir supratimą, gebėjimus, nuostatas).

Vertinimo kriterijai – mokinių pasiekimus pagal Bendrąsias programas atitinkantys, individualiose mokytojų vertinimo metodikose numatyti užduočių atlikimo kriterijai.

Pamoka – mokytojo organizuojama nustatytos trukmės kryptinga mokinių veikla, kuri padeda siekti Bendrosiose programose numatytų tikslų ir laukiamų rezultatų (kompetencijų).

Kontrolinis darbas – ne mažiau kaip 30 minučių trukmės savarankiškas, projektinis, kūrybinis, laboratorinis ar kitoks raštu (ar elektroniniu būdu) atliekamas ir įvertinamas darbas, skirtas mokinio pasiekimams ir pažangai patikrinti baigus dalyko programos dalį.

Apklausa raštu – greita 15–20 minučių apklausa ne daugiau kaip iš dviejų pamokų medžiagos. Užduotys konkrečios, trumpos, aiškios.

Apklausa žodžiu – tai monologinis ar dialoginis kalbėjimas, skirtas patikrinti žinias ir gebėjimą taisyklingai, argumentuotai reikšti mintis gimtąja ar užsienio kalba.

Savarankiškas darbas gali trukti 10–20 minučių. Jo tikslas sužinoti, kaip mokinys suprato temos dalį, kaip geba pritaikyti įgytas žinias individualiai atlikdamas praktines užduotis.

II SKYRIUS VERTINIMO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

4. Vertinimo tikslai:

4.1. padėti mokiniui mokytis ir bręsti kaip asmenybei;

4.2. pateikti informaciją apie mokinio mokymosi patirtį, pasiekimus ir pažangą;

4.3. nustatyti mokytojo, progimnazijos darbo sėkmę, priimti pagrįstus sprendimus.

5. Vertinimo uždaviniai:

5.1. padėti mokiniui pažinti save, suprasti savo stipriasias ir silpnasias puses, įvertinti savo pasiekimų lygmenį, kelti mokymosi tikslus;

5.2. padėti mokytojui išvelgti mokinio mokymosi galimybes, nustatyti problemas ir spragas, diferencijuoti ir individualizuoti darbą, parinkti ugdymo turinį ir metodus;

5.3. suteikti tėvams (globėjams, rūpintojams) informaciją apie vaiko mokymąsi, stiprinti ryšius tarp vaiko, tėvų (globėjų, rūpintojų) ir progimnazijos.

III SKYRIUS VERTINIMO NUOSTATOS IR PRINCIPAI

6. Vertinimo nuostatos:

6.1. vertinimas grindžiamas mokinių amžiaus tarpsniais, psichologiniais ypatumais, individualiais mokinio poreikiais;

6.2. vertinama tai, kas buvo numatyta pasiekti ugdymo procese: mokinių žinios, jų taikymas, supratimas, dalyko gebėjimai, įgūdžiai, pastangos, asmeninė pažanga, bendrieji gebėjimai.

6.3. ugdymo procese vyrauja mokyti padedantis formuojamasis vertinimas.

7. Vertinimo principai:

7.1. tikslingumas (vertinimo metodai atitinka mokymosi turinį);

7.2. atvirumas ir skaidrumas (su mokiniais tariamasi dėl (i)vertinimo formų, laiko, aiškūs vertinimo kriterijai);

7.3. objektyvumas (siekiama kuo didesnio vertinimo patikimumo, remiamasi mokinių pasiekimų aprašais);

7.4. informatyvumas (vertinimo informacija aiški, išsami, savalaikė, nurodoma, ką mokinys jau išmoko, kur spragos, kaip jas taisyti);

7.5. aiškumas (vertinimas grindžiamas aiškiais, mokiniams suprantamais kriterijais).

IV SKYRIUS VERTINIMO PLANAVIMAS

8. Vertinimas planuojamas kartu su ugdymo procesu:

8.1. mokytojas, planuodamas vertinimą, atsižvelgia į mokinių mokymosi patirtį ir gebėjimus, vadovaujasi Bendrosiomis programomis ir Išsilavinimo standartų reikalavimais, metodinėje grupėje aptarta vertinimo metodika;

8.2. vertinimas planuojamas metams ir nurodomas ilgalaikiuose planuose;

8.3. formuojamąjį vertinimą mokytojas planuoja pamokos metmenyse;

8.4. vertinimas detalizuojamas pradedant nagrinėti skyrių, temą;

8.5. mokytojai, planuodami integruotas pamokas, integruotus projektus, suderina ir numato bendrus vertinimo būdus, užduotis, kriterijus.

9. Mokytojai su vertinimo kriterijais pasirašytinai supažindina mokinius per pirmąsias pamokas, rugsėjo mėnesį, kiekvienais mokslo metais ir kabineto stende paviešina informaciją apie dalyko vertinimą pagal susitarimus metodinėse grupėse.

10. Tikrindami savo dalyko rašomuosius darbus, mokytojai ištaiso arba pažymi mokinių padarytas rašybos, skyrybos, gramatikos klaidas ir atsižvelgia į jas vertindami (pagal susitarimus metodinėse grupėse) atliktas užduotis.

V SKYRIUS 1-4 KLASIŲ MOKINIŲ VERTINIMAS UGDYMO PROCESĖ

11. Mokytojas planuoja mokinių ugdymosi pasiekimus ir vertinimą atsižvelgdamas į klasės mokinių ugdymosi pasiekimus, poreikius ir galimybes.

12. Planuodamas 1 klasės mokinių pasiekimus ir vertinimą, mokytojas susipažįsta su priešmokyklinio ugdymo pedagogo rekomendacijomis apie vaiko pasiekimus.

13. Vertinant mokinių pasiekimus ir pažangą, taikomas formuojamasis, diagnostinis, apibendrinamasis vertinimas:

13.1. formuojamasis vertinimas atliekamas nuolat ugdymo procese, teikiant mokiniui informaciją (dažniausiai žodžiu, o prirėikus ir raštu, t. y. parašant komentarą) apie jo mokymosi eigą, esamus pasiekimus ar nesėkmes. Šio vertinimo rezultatai viešai neskelbiami. Mokinio veikla vertinama žodžiu ar raštu tada, kai norima padėti, padrašinti, nukreipti tam tikrai veiklai;

13.2. diagnostinis vertinimas atliekamas pagal iš anksto su mokiniais aptartus vertinimo kriterijus ir naudojamas baigus temą, skyrių ar kurso dalį, parašius kontrolinius darbus, diktantus, testus (mokinio pasiekimai lyginami su išsilavinimo standartais). Informacija teikiama trumpais komentarais, lygiai nenurodomi. Per savaitę atliekami ne daugiau kaip trys diagnostiniai darbai;

13.3. diagnostinis vertinimas remiasi mokinių stebėjimu, namų darbų ir kontrolinių užduočių rezultatais. Jis padeda nustatyti mokymosi stipriąsias puses bei spragas. Diagnostinis vertinimas atliekamas sistemingai, siekiant, kad mokiniai gautų kokybišką grįžtamąją informaciją;

13.4. vertindamas mokytojas naudoja Aprašomąjį vertinimo šabloną.

13.5. Patikrinamųjų darbų vertinimas įgalina kaupti ir panaudoti informaciją apie mokinio mokymosi patirtį, pasiekimus, daromą pažangą, numatyti jo tolimesnę mokymosi perspektyvą bei pagalbą, nustatyti mokytojo, progimnazijos darbo sėkmę, priimti pagrįstus sprendimus.

13.6. Patikrinamieji darbai skirti sistemingai patikrinti ir į(si)vertinti individualių gebėjimų, įgūdžių ir žinių lygį bei numatyti tolimesnį ugdymo organizavimo procesą. Pagal surinktų taškų skaičių patikrinamieji darbai parodo:

100–90 % taškų – vaiko žinios ir gebėjimai atitinka aukštesnįjį pasiekimų lygį;

89–65 % taškų – vaiko žinios ir gebėjimai atitinka pagrindinį pasiekimų lygį;

64–40 % taškų – vaiko žinios ir gebėjimai atitinka patenkinamą pasiekimų lygį;

39% ir mažiau taškų – vaikui reikalinga papildoma pagalba.

13.7. Šokio dalyko pasiekimai vertinami taip, kaip ir fizinio ugdymo dalyko pasiekimai.

14. Apibendrinamasis vertinimas atliekamas pradinio ugdymo programos pabaigoje. Baigus pradinio ugdymo programą, rengiamas Pradinio ugdymo programos baigimo pasiekimų ir pažangos vertinimo aprašas, jis perduodamas mokyklai, kurioje mokinsys mokysis pagal pagrindinio ugdymo programą.

15. Pusmečio mokinių pasiekimai apibendrinami vertinant mokinio per pusmetį padarytą pažangą, orientuojantis į Bendrojoje programoje aprašytus mokinių pasiekimų lygių požymius ir įrašomas pasiekimų lygis (patenkinamas, pagrindinis, aukštesnysis). Mokinui nepasiekus patenkinamo pasiekimų lygio, įrašoma „nepatenkinamas“.

16. Dorinio ugdymo pasiekimai įrašomi nurodant padarytą arba nepadarytą pažangą: „p. p“ arba „n. p“.

17. II pusmečio mokymosi pasiekimų įvertinimas laikomas metiniu. Jei pasibaigus ugdymo procesui mokinio mokymosi pasiekimai, mokantis pagal dalyko programą, fiksuoti nepatenkinamu metiniu įvertinimu, skiriami papildomi darbai. Papildomi darbai suteikia galimybę pasiekti ne žemesnį kaip patenkinamą mokymosi pasiekimų lygmenį, nustatytą Bendrosiose programose. Papildomo darbo įvertinimas laikomas metiniu įvertinimu.

18. Individualizuojant ugdymo turinį, išsilavinimo standartai pritaikomi pagal mokinių išgales. Atitinkamai individualizuojamas ir vertinimas ir įrašomi atitinkami pasiekimų lygiai.

19. Specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams, ugdomiems pagal pritaikytą programą, įrašomi atitinkami pasiekimų lygiai.

V SKYRIUS

5-8 KLASIŲ MOKINIŲ VERTINIMAS UGDYMO PROCESSE

20. Mokinių pažanga ir pasiekimai vertinami taikant 10 balų vertinimo sistemą:

Balai	Trumpas apibūdinimas	Mokinio gebėjimai
10 (dešimt)	Puikiai	Rodo susiformavusią kompetenciją
9 (devyni)	Labai gerai	Ryškėja kompetencija
8 (aštuoni)	Gerai	Gebėjimai tvirtesni nei reikalauja pagrindinis lygis
7 (septyni)	Pakankamai gerai	Gebėjimai ir žinios visiškai atitinka pagrindinį lygį
6 (šeši)	Vidutiniškai	Iš esmės pasiektas pagrindinis lygis
5 (penki)	Patenkinamai	Artėja prie pagrindinio lygio

4 (keturi)	Pakankamai patenkinamai	Gebėjimai ir žinios minimaliai atitinka patenkinamą lygį
3 (trys)	Nepatenkinamai	Bando pasiekti patenkinamą lygį
2 (du)	Blogai	Žinios neparodomos
1 (vienas)	Labai blogai	Neatliktos vertinimo užduotys

21. Dorinio ugdymo, žmogaus saugos dalykų mokymosi pasiekimai vertinami įrašu „įsk“ arba „neįsk“.

22. Mokinio mokymosi pasiekimai paskutinę pusmečio dieną apibendrinami ir vertinimo rezultatas fiksuojamas įrašu ir (arba) balu:

22.1. patenkinamas įvertinimas – įrašai: „atleista“ („atl“), „įskaityta“ („įsk“), 4–10 balų įvertinimas;

22.2. nepatenkinamas įvertinimas – įrašai: „neįskaityta“ („neįsk“), 1–3 balų įvertinimas.

23. Pusmečio laikotarpio dalyko įvertinimas fiksuojamas iš visų pusmečio pažymių, skaičiuojant aritmetinį vidurkį ir taikant apvalinimo taisyklę.

24. Dalyko metinis įvertinimas fiksuojamas iš I ir II pusmečių pažymių, skaičiuojant jų aritmetinį vidurkį ir taikant apvalinimo taisyklę (pvz., jei I pusmečio pažymys – 7, II pusmečio – 6, tai dalyko metinis įvertinimas – 7).

25. Jei mokinsys per visą ugdymo laikotarpį (pusmetį) neatliko vertinimo užduočių (pvz., kontrolinių darbų ir kt.) be pateisinamos priežasties, nepademonstravo pasiekimų, numatytų Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose, mokinio dalyko pusmečio pasiekimai prilyginami žemiausiam 10 balų sistemos įvertinimui „labai blogai“.

26. Dalyko metinis įvertinimas fiksuojamas įrašu „įsk“, jei I ir II pusmečių įvertinimai yra „įsk“ ir „įsk“ arba „įsk“ ir „neįsk“ arba „neįsk“ ir „įsk“. Dalyko metinis įvertinimas fiksuojamas įrašu „neįsk“, jei I ir II pusmečių įvertinimai yra „neįsk“.

27. Fiksuojant pusmečio dalyko įvertinimą įrašais „įsk“ arba „neįsk“, atsižvelgiama į tai, kokių įrašų per ugdymo laikotarpį yra daugiau.

28. Jei pasibaigus ugdymo procesui buvo skirtas papildomas darbas, papildomo darbo įvertinimas laikomas metiniu.

29. Specialiosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokinių pasiekimai kūno kultūros pamokose vertinami įrašu „įskaityta“ arba „neįskaityta“.

30. Įrašas „atleista“ įrašomas, jeigu mokinsys yra atleistas pagal gydytojo rekomendaciją ir Mokyklos vadovo įsakymą.

31. Mokinių mokymosi pasiekimai įvertinami reguliariai. Rekomenduojama pasiekimus įvertinti tokiu dažnumu per pusmetį:

31.1. jei dalykui mokyti skirta 1 pamoka per savaitę, įvertinti ne mažiau kaip 3 pažymiais;

31.2. jei dalykui skirtos 2-3 pamokos per savaitę, įvertinti ne mažiau kaip 4 pažymiais;

31.3. jei dalykui skirtos daugiau kaip 4 pamokos per savaitę, įvertinti ne mažiau kaip 5-6 pažymiais;

31.4. 5 klasių mokinių pirmąjį mokslo metų mėnesį bei naujai atvykusių mokinių 1 mėnesį žinios nevertinamos neigiamais pažymiais. Taikomas neformalusis vertinimas.

32. Išvykus gydytis ir mokytis:

32.1. mokinsys, grįžęs iš sanatorijos (ligoninės), klasės auklėtojui pateikia pažymą apie mokymosi pasiekimus;

32.2. klasės auklėtojas informuoja dalykų mokytojus apie mokinio pasiekimus elektroniniame dienyne.

33. Mokinio, turinčio kai kurių dalykų nepatenkinamus metinius (papildomo darbo, jei buvo skirtas), įvertinimus, kėlimo į aukštesnę klasę, palikimo kartoti ugdymo programos ar papildomo darbo skyrimo svarstymas vyksta Mokytojų tarybos posėdyje:

33.1. mokytojas, išvedęs nepatenkinamą įvertinimą, nurodo mokinio mokymosi sunkumų priežastis, teiktą pagalbą mokiniui ir teikia siūlymą dėl papildomo darbo skyrimo (trukmės, konsultacijų ir atsiskaitymo formų) arba kėlimo į aukštesnę klasę su nepatenkinamu vertinimu, arba palikimo kartoti kursą;

33.2. klasės auklėtojas, remdamasis Mokyklos direktoriaus įsakymu, informuoja mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus) dėl papildomo darbo skyrimo ar palikimo kartoti kursą.

34. Metodinėse grupėse mokytojai analizuoja pusmečių, metinius rezultatus, susitaria dėl sėkmingų mokymo(si) metodų, priemonių, naudojamų užduočių tinkamumo, išteklių panaudojimo veiksmingumo, ugdymo tikslų realumo.

35. Kontrolinių ir kitų atsiskaitomųjų darbų skelbimo tvarka ir vertinimas:

35.1. kontrolinių darbų tvarkaraštis fiksuojamas elektroniniame dienyne ne vėliau kaip prieš vieną savaitę;

35.2 mokytojas apie kontrolinį darbą mokinius informuoja ne vėliau kaip prieš savaitę, supažindina su darbo struktūra, turiniu, tikslais, vertinimo kriterijais;

35.3. kontroliniai darbai I pusmečio ir II pusmečio paskutinę savaitę, paskutinę dieną prieš mokinių atostogas ir pirmą dieną po mokinių atostogų ar šventinių dienų nerašomi;

35.4. per dieną organizuojamas tik vienas kontrolinis darbas;

35.5. netvarkingai, neįskaitomai parašyti darbai vertinami kaip neteisingi; ne tam skirtose vietose parašyti atsakymai visai nevertinami. Darbai gali būti nevertinami juose radus necenzūrinių užrašų, piešinių, ženklų;

35.6. kontrolinio darbo užduotis mokiniai atlieka savarankiškai, nesikalba tarpusavyje, netrukdo kitiems, naudojami tik tomis priemonėmis, kurias nurodė mokytojas, jų neskolina. Pasakinėjančių, besistengiančių gauti neleistinos pagalbos, besinaudojančių draudžiamomis priemonėmis, nevykdančių mokytojo nurodymų mokinių darbai vertinami žemiausiu neigiamu įvertinimu. Tokie darbai neperrašomi;

35.7. kontrolinių darbų įvertinimai mokiniams paskelbiami per septynias darbo dienas, kontrolinių darbų rezultatų analizė pristatoma ir aptariama su visais klasės mokiniais, pasidžiaugiama jų sėkmėmis. Nesėkmės aptariamos individualiai ir numatomi būdai mokymosi spragoms šalinti. Mokinio pageidavimu mokytojas teikia konsultacijas;

35.8. mokinys, praleidęs kontrolinį darbą dėl ligos, privalo per 2 savaites atsiskaityti už praleistą kontrolinį darbą; jei mokinys praleido kontrolinį darbą be pateisinamos priežasties, rašomas žemiausias neigiamas įvertinimas.

36. Apie savarankišką darbą ar apklausą raštu/žodžiu nebūtina informuoti iš anksto. Jis vykdoma ne daugiau kaip iš dviejų pamokų medžiagos; darbų patikrinimas gali vykti pasirinktinai: tikrinami visų mokinių ar tik dalies mokinių darbai.

37. Rekomenduojama mokinius vertinti kaupiamuoju balu:

37.1. už aktyvumą pamokoje;

37.2. už namų darbus;

37.3. už kitą dalykines kompetencijas ugdančią veiklą (dalyvavimą mokyklos, miesto renginiuose, akcijose, atstovavimą progimnazijai ir kt.);

37.4. mokinio elgesys negali būti pažymio dalimi. Pažymiu nedrausminama.

38. Namų darbų skyrimas ir vertinimas:

38.1. namų darbai gali būti trumpalaikiai (juos mokiniai turi atlikti iki kitos pamokos) arba ilgalaikiai (mokytojo ir mokinių susitarimu dėl atlikimo termino);

38.2. mokytojas su mokiniais susitaria dėl namų darbų apimties, užduočių pobūdžio, vertinimo ir jo fiksavimo;

38.3. mokytojas, racionaliai išnaudodamas pamokos laiką bei taikydamas aktyviuosius metodus, siekia, kad mokiniai kuo daugiau išmoktų per pamoką;

38.4. skiriamus namų darbus mokytojas tikrina reguliariai;

38.5. namų darbai atostogoms neskiriami.

VII SKYRIUS TĖVŲ (GLOBĖJŲ, RŪPINTOJŲ) INFORMAVIMO TVARKA

39. Informaciją tėvams (globėjams, rūpintojams) apie mokinio pasiekimus, lankomumą, elgesį teikia pradinių klasių mokytojai, klasės auklėtojai, dalykų mokytojai, pagalbos mokiniui specialistai elektroniniame dienyne, per tėvų susirinkimus.

40. Neturintiems galimybių naudotis internetu tėvams (globėjams, rūpintojams), mokinio klasės auklėtojas informaciją apie vaiko mokymąsi pateikia raštu kartą per mėnesį (jei yra tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimas).

41. Atsiradus mokymosi problemoms, tėvai (globėjai, rūpintojai) apie mokymosi pasiekimus informuojami įvairiais būdais: pranešant telefonu, parašant elektroniniame dienyne, individualiai kalbant.

42. Mokytojai, klasės auklėtojai, pagalbos mokiniui specialistai per individualias konsultacijas kartu su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais) aptaria mokinių daromą pažangą, mokymosi pasiekimus ir numato būdus gerinti mokinio ugdymo(si) pasiekimus.

43. Specialiųjų ugdymo(si) poreikių mokinių žinios, gebėjimai, kompetencijos vertinami remiantis Bendrųjų programų pritaikymo rekomendacijomis.

44. Mokinio, ugdomo pagal pritaikytą bendrąją programą ar individualizuotą programą, pusmečių ar metiniai pasiekimai vertinami ne žemesniu kaip patenkinamu įvertinimu.

VIII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

45. Mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo tvarka gali būti keičiama, atsižvelgiant į ugdymo proceso pokyčius ir/ar pakeistus reglamentuojančius dokumentus.

46. Aprašo įgyvendinimo priežiūrą vykdo direktoriaus pavaduotojai ugdymui.
